

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SEKCIA KONTROLY A INŠPEKČNEJ SLUŽBY
Úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Východ
ul. Kuzmányho č. 8 041 02 Košice

ČVS: SKIS-111/OISV-V-2012

Košice 18. 5. 2012

U Z N E S E N I E

Podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku vec trestného oznámenia občana Štefana Szanisla z obce Krásnohorské Podhradie zo dňa 7.4.2012, týkajúceho sa podozrenia

Ad1/

z prečinu Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona,

Ad2/

z prečinu Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona,

ktorých skutkov sa mal dopustiť riaditeľ Odboru poriadkovej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Rožňava tým,

ž e

Ad1/

dňa 18.3.2012 okolo 17.15 hod. počas služobnej činnosti v obci Krásnohorské Podhradie ako veliteľ bezpečnostných opatrení, ktoré realizoval Policajný zbor SR v uvedenej obci, v rozpore so zákonom zakázal občanovi Štefanovi Szanislovi vstúpiť na jeho vlastný pozemok číslo E KN 441, na ktorý chcel menovaný vstúpiť za účelom jeho obhliadky spolu s Mgr. Marianom Kotlebom, ktorý mal záujem o kúpu uvedeného pozemku a realitným poradcom kupujúceho p. Miroslavom Beličkom,

Ad2/

ten istý policajt dňa 18.3.2012 okolo 17.15 hod. počas služobnej činnosti v obci Krásnohorské Podhradie ako veliteľ bezpečnostných opatrení, ktoré realizoval Policajný zbor SR v uvedenej obci postupoval v rozpore so zákonom lebo nevykonal služobný zákrok voči občanom rómskeho etnika, ktorí protiprávne obsadili pozemok číslo E KN 441 v Krásnohorskom Podhradí, majiteľa Štefana Szanisla,

o d m i e t a m, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods.2) Trestného poriadku.

O d ô v o d n e n i e

Na odbor inšpekčnej služby Východ, Úrad inšpekčnej služby, SKIS MV SR bolo dňa 13.4.2012 z Obvodného oddelenia PZ Rožňava pod číslom ORPZ-RV-OPP3-42-012/2012 doručené písomné trestné oznámenie občana Štefana Szanisla z obce Krásnohorské Podhradie, týkajúce sa podozrenia z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b, c) Trestného zákona, ktorého skutku sa mal dopustiť riaditeľ Odboru poriadkovej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Rožňava (ďalej len riaditeľ OPP OR PZ Rožňava) tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia. Dňa 11.5.2012 boli na tunajší odbor z Okresnej prokuratúry Rožňava pod číslom 1 Pn 169/2012 doručené obsahovo identické podania p. Mgr. Mariana Kotlebu a p. Miroslava Belička.

V zmysle § 196 ods. 2) Trestného poriadku bol k veci vypočutý riaditeľ OPP OR PZ Rožňava mjr. Mgr. Ján Gettler, z ktorého výpovede vyplýva, že riaditeľom OR PZ Rožňava bol určený za veliteľa bezpečnostných opatrení zameraných na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, páchania priestupkov a dozor nad verejným poriadkom, ktoré realizoval Policajný zbor počas konania protestného zhromaždenia „Protí ničeniu našej histórie“, konaného dňa 18.3.2012 v čase od 15.00 hod. na súkromnom pozemku v obci Krásnohorské Podhradie. Do opatrení boli nasadení policajti z rôznych súčastí PZ.

Po skončení prejavov p. Mgr. Kotleba nepriamo nabádal účastníkov zhromaždenia, aby išli s ním do miestnej rómskej osady, kde si chcel pozrieť svoje budúce majetky, doslova povedal: „nemôžem brániť nikomu kto by chcel ísť so mnou si pozrieť moje budúce pozemky“.

V čase okolo 17.00 hod. sa dav, ktorý tvorilo približne 200 účastníkov uvedeného zhromaždenia na čele s Mgr. Marianom Kotlebom a Štefanom Szanislom začal presúvať po ulici Lipovej smerom k miestnej rómskej osade. Nakoľko boli získané operatívne informácie, že v osade sa zmobilizovalo asi 50 rómov, ozbrojených rôznymi palicami, nožmi a pod., ktorí boli pripravení brániť svoje obydlia, hliadka PZ na ul. Lipovej v zmysle § 27 zák. NR SR č. 171/1993 Z.z. o PZ, v znení neskorších noviel (ďalej len zákona o PZ) vyzvala p. Mgr. Mariana Kotlebu a prítomných účastníkov zhromaždenia, aby nevstupovali do rómskej osady. Menovaný a dav výzvu nerešpektoval, hliadku obišli a smerovali po ulici Lipovej bližšie k osade. Keď prišli až k miestu kde bola pripravená zásahová jednotka polície, k davu prehovoril zástupca starostu obce Krásnohorské Podhradie p. Kun, ktorý účastníkov vyzval, k upusteniu od vstupu do rómskej osady, aby nedošlo k narušeniu verejného poriadku. Zároveň ich upovedomil, že obec požiadala Policajný zbor SR o dohľad nad verejným poriadkom. Keďže účastníci davu výzvu zástupcu starostu obce nerešpektovali a bola dôvodná obava, že budú pokračovať smerom do rómskej osady, mjr. Mgr. Gettler, ako veliteľ bezpečnostných opatrení, dav v mene zákona vyzval, aby upustili od svojho konania, pričom využil oprávnenie v zmysle § 27 zákona o PZ a davu zakázal vstup do osady. Dav na čele s p. Mgr. Marianom Kotlebom reagoval pobúrene a domáhal sa vstupu do osady, pričom Mgr. Marian Kotleba sa vyjadril v tom zmysle, že on si chce s p. Szanislom a p. Miroslavom Beličkom ísť iba pozrieť svoje budúce pozemky. Keďže v tom čase už mal mjr. Mgr. Gettler potvrdené operatívne informácie o zmobilizovaní sa asi 50 rómov ozbrojených trojmetrovými palicami na konci ktorých mali pripevnené nože, a ktorí už aj išli smerom k účastníkom zhromaždenia a bola dôvodná obava, že dôjde k stretu oboch skupín a tým aj k ohrozeniu života a zdravia osôb a k narušeniu verejného poriadku v obci, ako veliteľ opatrení využil vyššie uvedené oprávnenie a davu na čele s Mgr. Marianom Kotlebom opätovne zakázal vstup do osady. Po jeho výzve smerovanej priamo p. Mgr. Kotlebovi sa účastníci, ktorí tvorili dav, správali agresívne a domáhali sa vstupu do osady, p. Mgr. Kotleba však jeho výzvu uposlúchol a upustil od svojho zámeru vstúpiť do osady, pričom sa vyjadril v tom zmysle, že

svoje pozemky si príde pozrieť inokedy a z miesta odišiel aj so skupinkou svojich blízkych prívržencov.

Z výpovede menovaného tiež vyplýva, že majiteľovi pozemku Štefanovi Szanislovi bolo umožnené vstúpiť na jeho pozemok, čo však odmietol s tým, že sám na pozemok nejde.

Menovaný ďalej uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by v rámci OR PZ Rožňava bolo evidované akékoľvek oznámenie o krádeži pozemku, resp. protiprávnom obsadení pozemku Štefana Szanislá rómskou komunitou, ako na to oznamovateľ poukazuje. Uvedenú vec je možné riešiť v rámci občiansko-právneho konania a o odstránení stavby, resp. vypratania obydľia, pozemku rozhoduje príslušný súd.

Bezpečnostné opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom, boli využité iba zákonné prostriedky a oprávnenia, cieľom opatrení nebolo nikoho poškodzovať na jeho zákonných právach ale zabrániť akémukoľvek protiprávnemu konaniu, ktorým by mohlo dôjsť k ohrozeniu života, zdravia, majetku a verejného poriadku. Počas týchto opatrení nedošlo k použitiu žiadnych donucovacích prostriedkov, k žiadnemu zraneniu účastníkov zhromaždenia, ani policajtov.

V zmysle § 196 ods. 2) Trestného poriadku boli z OR PZ Rožňava zabezpečené podklady súvisiace so služobnou činnosťou policajtov PZ zo dňa 18.3.2012, realizovanou v obci Krásnohorské Podhradie a to plán policajnej akcie, vyhodnotenie plánu policajnej akcie, zvukový záznam zo záznamového zariadenia REDAT a iné podklady.

Z takto zabezpečených materiálov bolo potvrdené, že policajti OR PZ Rožňava disponovali informáciou o zámere určitých osôb usporiadať v obci Krásnohorské Podhradie protestné zhromaždenie „Proti ničeniu našej histórie“, ktoré sa malo konať dňa 18.3.2012 v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. s predpokladaným počtom účastníkov asi 800 osôb, avšak starostom obce Krásnohorské Podhradie bolo predmetné zhromaždenie vyhodnotené ako neoznámené.

V tejto súvislosti bol v rámci OR PZ Rožňava pod číslom ORPZ-RV-OPP3-47-011/2012 spracovaný plán policajnej akcie na vykonanie bezpečnostných opatrení zameraných na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, páchania priestupkov a dozor nad verejným poriadkom počas konania uvedeného protestného zhromaždenia. Do policajnej akcie boli velení policajti z rôznych služieb Policajného zboru. Za veliteľa opatrení bol rozkazom určený mjr. Mgr. Ján Gettler - riaditeľ OPP OR PZ Rožňava.

Z podkladov bolo ďalej zistené, že uvedené zhromaždenie sa konalo dňa 18.3.2012 v čase od 15.00 hod. na súkromnom pozemku pred budovou Obecného úradu v obci Krásnohorské Podhradie a zúčastnilo sa ho asi 500 osôb.

Počas uvedeného zhromaždenia boli získané informácie, že po skončení zhromaždenia si p. Mgr. Marian Kotleba chce obzrieť pozemky nachádzajúce sa v miestnej rómskej osade, lebo ma záujem o ich kúpu. Menovaný sa k účastníkom zhromaždenia vyjadril v tom zmysle, že nikomu nebude brániť, ak na túto obhliadku pôjde s ním.

V čase okolo 17.00 hod. sa asi 200 účastníkov zhromaždenia na čele s Mgr. Marianom Kotlebom začalo presúvať od Obecného úradu po ulici Lipovej smerom k miestnej rómskej osade. V tom čase boli získané informácie, že v osade sa zmobilizovala skupina asi 50 rómov ozbrojených palicami. Nakoľko bola dôvodná obava, že dôjde k stretu s účastníkmi zhromaždenia a následne k ohrozeniu životov, zdravia, majetku osôb a k narušeniu verejného poriadku v obci, preto bolo veliteľom opatrení rozhodnuté, že využije oprávnenie v zmysle § 27 zákona o PZ a dav vedený Mgr. Marianom Kotlebom do osady nevpuští. Políciou bola taktiež vyzvaná uvedená skupina rómov, aby upustila od svojho konania a vrátila sa do svojich obydľí, táto výzva bola následne uposlúchnutá.

Podľa § 27 zákona o PZ je policajt oprávnený ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných osôb každému prikázať aby:

a) v nevyhnutne potrebnom čase nevstupoval na určené miesto, ani sa na ňom nezdržoval.

Zároveň podľa § 34 zákona o PZ každý je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku policajta alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa ustanovení §§ 17 až 23 uvedeného zákona.

V tomto prípade vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné konštatovať, že postup riaditeľa OPP OR PZ Rožňava bol zákonný, nakoľko jeho úmyslom nebolo nikoho poškodiť ani obmedziť na jeho zákonných právach, ale záujem chrániť život a zdravie osôb, pričom ochrana života a zdravia ma prednosť pred inými právami.

Zároveň poukazujem na skutočnosť, že v zmysle § 2 ods. 3 zákona o PZ Policajný zbor plní úlohy aj na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o PZ policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 9 ods. 3 vyššie uvedeného zákona služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť policajta, pri ktorom sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

Dôvodom na vykonanie služobného zákroku je najmä porušenie zákonom chráneného záujmu, alebo jeho ohrozenie, respektíve narušenie verejného poriadku. Medzi vykonaním služobného zákroku a protiprávnym konaním osoby musí existovať časová súvislosť. Ak by takáto súvislosť neexistovala, pominuli by dôvody na vykonanie služobného zákroku, nepominie však dôvod k postihu osoby za jej predchádzajúce protiprávne konanie, či už pôjde o trestný čin alebo priestupok.

Medzi základe zásady vykonávania služobných zákrokov patrí zásada oportunity, to znamená, že je na uvážení policajta, či služobný zákrok v konkrétnom prípade vykoná alebo od jeho vykonania upustí (§ 10 a § 11 zákona o Policajnom zbore).

Vzhľadom na skutočnosti zistené v rámci doplnenia predmetného oznámenia v tomto prípade zastávam názor, že vec údajného protiprávneho obsadenia pozemku občana Štefana Szanisla, na ktorom mali občania rómskeho etnika za bližšie nešpecifikované obdobie postaviť nelegálne obydlia, ako celospoločenský problém nebolo možné za už popisovanej situácie riešiť dňa 18.3.2012 na mieste vykonaním služobného zákroku a preto v danom prípade považujem postup riaditeľa OPP OR PZ Rožňava za zákonný.

Trestným činom je také zavinené konanie trestne zodpovednej osoby, ktorého znaky sú obsiahnuté v konkrétnej skutkovej podstate v Trestnom zákone. Aby došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, musia byť naplnené všetky znaky skutkovej podstaty súčasne, inak nejde o trestný čin, aj keby išlo o protiprávne konanie.

Prečin Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona spácha ten verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech prekročí svoju právomoc.

Prečin Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona spácha ten verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci.

Objektom tohto trestného činu je záujem štátu na riadnom výkone právomoci verejných činiteľov a na ochrane práv a povinnosti fyzických a právnických osôb. Na naplnenie tejto skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby sa činu dopustil špeciálny subjekt, t.j. verejný činiteľ, a to jednou z troch taxatívne uvedených foriem konania, pričom z hľadiska zavinenia úmysel páchatel'a okrem konania musí zahŕňať aj úmysel spôsobiť niekomu škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Zákonný znak „v úmysle spôsobiť inému škodu“ charakterizuje pohnútku konania páchatel'a, ktorá sa musí preukázať. Za škodu v zmysle tohto ustanovenia treba považovať tak škodu nemateriálnu, ako aj materiálnu.

Znakom „v úmysle zadovážiť“ sebe alebo inému neoprávnený prospech“ sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo aj materiálne zvýhodnenie, na ktoré by páchateľ alebo iná osoba nemali právo.

Objektívna stránka tohto trestného činu zahŕňa konanie verejného činiteľa, ktoré v zmysle § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona spočíva v prekročení svojej právomoci, podľa písm. c) uvedeného §-u v nesplnení svojej povinnosti vyplývajúcej z jeho právomoci.

Pod pojmom „prekročí svoju právomoc“ sa rozumie konanie páchateľa, ktorý vykonáva svoju činnosť, ktorá patrí do právomoci iného verejného činiteľa.

Zákonný znak „nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci“ napĺňa konanie páchateľa, ktorý nesplní svoju povinnosť uloženú mu zákonom alebo iným právnym predpisom alebo povinnosť, ktorá vyplýva z jeho pracovnej alebo funkčnej náplne.

Keďže vyhodnotením podkladov zhromaždených v rámci doplnenia predmetného oznámenia som nezistil okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by konaním riaditeľa OPP OR PZ Rožňava došlo v tomto prípade k naplneniu obligatórnych znakov skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b), c) Trestného zákona, alebo iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, a teda nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2) Trestného poriadku, bolo potrebné o oznámení rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať u vyšetrovateľa odboru inšpekčnej služby Východ, Úradu inšpekčnej služby SKIS MV SR do 3 dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť nemá odkladný účinok.

Vyšetrovateľ

mjr. Mgr. Adrián Lukáč

